

Instytut Pamięci Narodowej

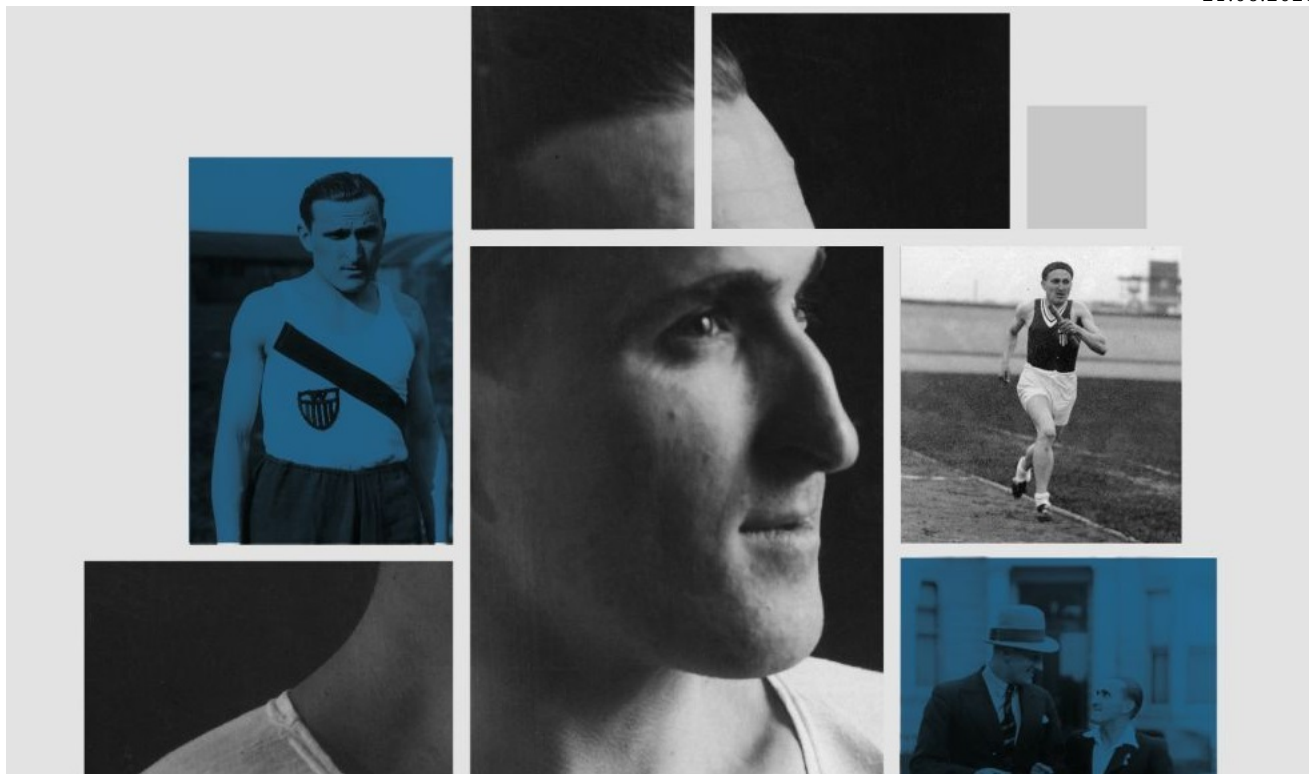
<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/224154,Janusz-Kusocinski-Kusy.html>
26.02.2026, 18:53

Janusz Kusociński „Kusy”

Janusz Kusociński był wybitnym lekkoatletą, złotym medalistą Igrzysk Olimpijskich, obrońcą Warszawy 1939 r. Na X Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Los Angeles 31 lipca 1932 r. w biegu na 10 000 metrów pokonał czołówkę światowych biegaczy. Niecałe osiem lat później, 21 czerwca 1940 r., został zamordowany przez Niemców w Palmirach w ramach Nadzwyczajnej Akcji Pacyfikacyjnej (Außerordentliche Befriedungsaktion – AB).

[Akcja AB Palmiry Zbrodnie niemieckie](#)

21.06.2026

Janusz Kusociński „Kusy”

Syn Klemensa i Zofii ze Śmiechowskich. Zafascynowany początkowo grą w palanta i piłką nożną. Od 1925 r. występował w Robotniczym Klubie Sportowym „Sarmata”, w którym zaczął stawiać pierwsze kroki na bieżni. W 1928 roku zmienił klub i wstąpił do Klubu Sportowego „Warszawianka”, w którym biegał, aż do wybuchu wojny. W 1928 r. rekord Polski na dystansie 5000 m bił trzykrotnie! W karierze Kusocińskiego 1931 rok był przełomowy: stawał na starcie 43 razy. Został wybrany laureatem „Przeglądu Sportowego” na najlepszego sportowca roku, a z początkiem 1932 r. otrzymał Wielką Honorową Nagrodę Sportową. Jeszcze przed zdobyciem medalu olimpijskiego udało mu się pobić dwa rekordy świata: 19 czerwca 1932 r. w Antwerpii podczas biegu na 3000 m oraz 30 czerwca w Poznaniu na 4 mile (ok. 6437 m).

Był jednym z najpopularniejszych sportowców Polski międzywojennej. Po kontuzji kolana w 1933 r. przerwał starty. Stopniowo powracał do formy. Starty rozpoczął w 1937 r. Życiową formę zaczął osiągać w 1939 r. – ponownie zaczął bić rekordy – 8 czerwca w Helsinkach na 5000 m i 3 mile ustanowił nowe rekordy Polski. Przygotowywał się do Igrzysk Olimpijskich w 1940 r. Jego marzeniem było wystartowanie w maratonie, jednak 1 września 1939 r. na Warszawę spadły pierwsze bomby. W ciągu jednego dnia „Kusy” ze sławnego sportowca stał się jednym z tysięcy broniących stolicy. Jako ochotnik został przydzielony do pierwszego plutonu kompanii karabinów

maszynowych 2 Batalionu 360 Pułku Piechoty. Po przegranej wojnie obronnej wstępuje do konspiracyjnej Organizacji Wojskowej „Wilki”, przyjął pseudonim „Prawdzic”. W wyniku denuncjacji został aresztowany przez Gestapo 28 marca 1940 r. Osadzony początkowo w więzieniu mokotowskim, a następnie przy al. Szucha 25. Między 20 a 21 czerwca został przewieziony do Palmir pod Warszawą i tam rozstrzelany.

Dowiedz się więcej:

- [Wystawa „Janusz Kusociński”](#)
 - [Ewelina Ślęzak: „Wyścig Kusego z tacą do gościa”, czyli historia Gospody pod Kogutem](#)
 - [Spotkanie „Ten, który nie potrafił kapitulować. Życie Janusza Kusocińskiego” z cyklu „Tytani sportu”](#)
- [Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Akcja AB, Palmiry, Zbrodnie niemieckie

Biografie